

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Vedrørende intern høring – forskrift om studieforbund mm

Norsk teaterråd står ikke på listen over høringsinstanser, allikevel tillater vi oss å komme med innspill da alle våre medlemsorganisasjoner vil bli berørt av forskriftens bestemmelser.

Norsk teaterråd ønsker å komme med følgende innspill til Kunnskapsdepartementets forslag til *forskrift om studieforbund og nettskoler* med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 95 om voksenopplæring.

1. Innledende kommentar

Norsk teaterråd mener at forslag til forskrift understøtter eller legger godt til rette for å innfri de politiske føringene fra NOU 2007:11 (Studieforbund - læring for livet) som ble nedfelt i den nye voksenopplæringsloven. Det gjelder lovens § 4, *Overordnede mål for studieforbundenes opplæringsaktivitet*, som i flg. departementets egne merknader i Ot.prp. nr. 87 kapittel 6 må sees i sammenheng med formålsbestemmelsen i samme lovs § 1.

Norsk teaterråd støtter disse målene, og hadde sett fram til å arbeide etter en forskrift som ville sette oss i stand til å nå målene.

Vår forventning er at målene i § 4 særlig reflekteres i forskriftens §§ 3 og 8. Det er her rammene for den tilskuddsberettigede aktiviteten som skal gjøre det mulig for studieforbundene å oppfylle målene fastlegges. Etter vårt syn svekker forskriften studieforbundenes fleksibilitet og legger unødvendige begrensninger på omfanget av den tilskuddsberettigede aktiviteten. Vi vil her komme med våre endringsforslag.

§ 3 Definisjoner

Det foreslås at *Kurs* skal forstås som en serie samlinger med minst 2 og maksimalt 30 deltakere. Vi kan ikke se at dette har noen begrunnelse verken i den politiske prosessen forut for loven, i Ot.prp. nr. 87, eller i Stortingets behandling av loven. Denne begrensningen kan heller ikke begrunnes i pedagogisk praksis eller forskning. Dette ser for oss ut til å være en tilfeldig definisjon. Departementet skriver også i sine merknader at dette er en absolutt begrensning, slik at dersom kurset har 31 deltakere blir hele kurset underkjent (jf. merknad til § 9).

Våre medlemsorganisasjoner er av den oppfatning at det er ingen ting i veien for å ha både 31, 50, og for den saks skyld 100 deltakere i et tiltak som er tilrettelagt for så mange. En stor del av kulturoplæringa som bla teater vil ikke kunne få statstilskudd dersom dette blir innført. Dette vil være svært uheldig, og så vidt vi har erfart ikke et ønsket resultat i forarbeidet. Større oppsetninger som krever mange aktører er ofte flere enn 30, og opplæring i samlet grupper er helt nødvendig for å lære hele prosessen. Et annet eksempel er kurssamlinger med flere kurs på samme sted der deler av opplæringen foregår i plenum. Fellespensum vil etter dette forslaget ikke kunne være del av kursene. Det virker unødvendig lite fleksibelt.

Norsk teaterråd mener at studieplan er det viktigste dokumentet for å sikre måloppnåelse. Studieplan skal beskrive og begrunne god opplæring for det enkelte tiltaket, og bør sånn sett få stor plass i forskriften. Den handler om faglig tilrettelegging og pedagogiske valg. Å begrense antall deltakere til mellom 2 og 30 og stille krav til antall samlinger har i seg selv ingen kvalitativ effekt.

Vår forslag til § 3 a) er at *Kurs* er organisert læring i samsvar med en på forhånd godkjent studieplan.

Denne definisjonen ivaretar det vesentlige kravet om at organisert opplæring skal skje etter en fastsatt studieplan som det ansvarlige studieforbundet godkjenner på forhånd.

Kapittel 2. Studieforbund

§ 4 Krav til minste aktivitetsnivå og rapportering

Norsk teaterråd mener 40 000 studietimer er for lavt. I forarbeidet til loven ble forholdet til regionene/fylkeskommunene vektlagt. For at studieforbundene skal evne å delta i et regionalt arbeid disse være av en viss størrelse.

Vårt forslag er Læringsaktiviteten i et studieforbund må utgjøre minst 50 000 studietimer i gjennomsnitt for de årene som er grunnlag for tilskudd, jfr § 9

§ 8 Kriterier for statstilskudd til studieforbund

Forslaget til forskrift legger seg på samme minsteramme som i gjeldende forskrift uten at det er forankret i prosessen forut for loven, eller i loven i seg selv.

§ 8 a) Kurset må bestå av minst 12 studietimer og gå over minst tre samlinger.

Det finnes så vidt vi kjenner til, ingen god pedagogisk begrunnelse for at kurs over en dag, med 5-6 studietimer ikke er god organisert læring, eller på andre måter ikke holder mål. En rekke offentlige studieplaner utarbeidet av andre instanser har en slik én-dags ramme. Det ikke urimelig å gjøre denne sammenligningen nettopp fordi disse kursene er godt pedagogisk begrunnet i studieplanen.

Svært mange frivillige organisasjoner har etablert praksis for instruktør og lederkurs som går over én dag. På samme måte holdes det mange kurs i forbindelse med andre helgesamlinger, der deltakerne kan velge et tema ene dagen og et annet andre dagen. Her er det tema og det faglige omfanget som bestemmer varigheten. Pedagogikken og de pedagogiske valgene er verktøy for å organisere læringen. Alt beskrives i studieplanene. Også her ser det ut til at det er behovet for å ha kontrollerbare tall som er argumentet. For studieforbundet betyr disse rammene at mulighetene for måloppnåelse begrenses eller vanskeliggjøres.

Vårt forslag til § 8 a) er at kurset må bestå av minst seks studietimer og ha minst en samling.

§ 8 d) Kurset må være offentlig kunngjort og åpent for alle.

Proessen fram mot en ny lov om voksenopplæring, inklusiv Ot.prp. nr. 87, beskriver studieforbundene som en viktig faktor for å vedlikeholde og styrke demokratiet (jf. lovens § 4 a). Det er da merkelig at departementet i sin merknad mener at vilkåret *åpent for alle* innskjerper denne delen av forskriften. Dette betyr at kurs der medlemmer i organisasjonene er målgruppe (f.eks. diverse organisasjons- og tillitsvalgtkurs) ikke tilfredsstillende oppfyller kravet og dermed ikke er berettiget til tilskudd. Slik kan det etter vår mening ikke være. Studieforbundene, med sine mer enn 400 forskjellige medlemsorganisasjoner er en viktig del av den demokratiske utviklingen i Norge. Skal studieforbundene strekke seg etter å oppfylle målene som er satt i loven, må selvsagt opplæring av medlemmer i studieforbundenes medlemsorganisasjoner være et tilstrekkelig vilkår. Vi ser at departementet i sin merknad sier at om kurset er ment for en spesiell målgruppe, f.eks. styremedlemmer i husflidslag, vil kurset likevel kunne være tilskuddsberettiget. Vårt anliggende er at demokratiopplæring i frivillige organisasjoner er viktig i seg selv, og at vi ikke kan akseptere at kurs av denne typen i utgangspunktet skal defineres ut av ordningen.

Vårt forslag er at opplæring (kurs) som retter seg mot medlemmer og tillitsvalgte, og som er offentliggjort for den aktuelle målgruppa tilfredsstillende oppfyller kravet om åpenhet.

§ 9 Beregning av statstilskudd til studieforbund

Norsk teaterråd er tilfreds med at det innføres tre ulike tilskudd. Vi forutsetter at vektingen mellom disse har til hensikt å gjøre studieforbundene i stand til å gjennomføre kurs, slik at opplæringstilskuddet utgjør den største andelen. Videre forutsetter vi at studieforbundene selv blir gitt anledning til å vurdere bruk av tilretteleggingstilskudd, nettopp for å sikre at vi kan innfri målsetting f.eks. om bekjempe utstøting og bidra til inkludering.

Departementet foreslår at opplæringstilskuddet skal fordeles på grunnlag av deltagerantall og antall studietimer. Norsk teaterråd er opptatt av at det viktigste er at tilbudet finns – og at tilskudd på grunnlag av deltakere vil bety at kurs med mange deltakere teller mer enn kurs med få deltakere. Dette mener vi

både gir en skjevhet geografisk og også med hensyn til fagområder. Selv om teater og danseopplæring kan tåle mange deltakere er det helt motsatt innenfor håndverksopplæring. Vi mener det er mest rettferdig og gir best fordeling mellom studieforbund, geografi og fag og telle timer slik som nå.

Vårt forslag er; Opplæringstilskuddet fordeles mellom studieforbundene på grunnlag av antall kurstimer innrapportert innen fastsatt frist.

§ 11. Gratis bruk av offentlige undervisningslokaler

Vi er svært fornøyd med at punktet om gratis bruk av undervisningslokaler videreføres. Norsk teaterråd ønsker likevel at ordningen skal utvides til også å gjelde opplæring som foregår i helgene. Svært mye av opplæringen i organisasjonene foregår fredag, lørdag og søndag og vi mener det er uheldig om ikke kommuner og fylkeskommuner evner å tilpasse seg frivillige organisasjoners behov.

Vi viser også i denne sammenheng til Kulturlovens bestemmelser. Disse bestemmelser fastslår kommunens og fylkeskommunenes ansvar overfor kulturlivet.

Vårt forslag til tillegg er; Det bør gis anledning til å benytte offentlige undervisningslokaler gratis også i helgene, fredag kveld fram til 21.00 og mellom kl. 09.00 og 17.00 lørdag og søndag.

Og

Om kommuner og fylkeskommuner ikke oppfyller denne retten må det foreligge en sanksjons- ordning.

2. Avsluttende kommentar.

Voksenopplæringslovens § 4 e) setter det *Å styrke kulturelt mangfold og øke deltagelse i kulturlivet* som et overordnet mål for studieforbundenes opplæringsaktivitet. For et studieforbund med kulturorganisasjoner som medlemmer er dette svært gledelig. Vi mener at Tron-utvalget forslag om å innføre en kulturpott kan bidra til å fremme måloppnåelse enda mer enn i dagens ordning.

En slik tilskuddsordning kan fange opp aktiviteter og opplæringsrelaterte tiltak som ikke omfattes av dagens ordninger. Dette kan f eks være; åpne møter, utstillinger, registreringsarbeid forut for kurs/læring, konserter, forestillinger med mer. En slik kulturpott forutsetter økte budsjettammer. Dersom det skulle bli tilført friske midler til en kulturpott, vil vi støtte departementets forslag i Ot.prp. nr. 87 om at denne kan omfattes av bestemmelsen om opplæringstilskudd i lovens § 6 annet ledd bokstav b). Det må i sa fall gis eget regelverk i form av forskrift.

Frivillig sektor trenger det mer enn trange rammer som legger begrensninger på kursvirksomheten.

Med vennlig hilsen
Norsk teaterråd

Christin Sund
Generalsekretær

Sendes pr post og pr epost

Vedlegg: To brosjyrer om Kulturloven